

Dajmo mladini mladost. Ne jemljimo ji veselja do življenja, zakaj veselost — to je element, v katerem edino prospeva in se razvija otroška osebnost. Ne bodimo tirani ne v šoli ne zunaj šole, ne kratimo ji svobode, ki jo tirja otroška narava, ne zagrenimo ji najlepšega časa življenja s pretirano strogostjo. Vzgojajmo zdrave, krepke značaje s čutečim srcem in trdno voljo, nedostopne zlim vplivom, ki uklepajo duha v spono mračnjaštva, ki jemljejo človeku zdravo smisel za življenje in njega potrebe in zahteve, marveč do-
vzetne za vse plemenite užitke, ki jih nudi življenje, sposobne za uspešen boj za obstanek.

Tako nekako je bila vsebina besed, ki smo jih poslali z zanimanjem in navdušenjem.

Goriško.

Učiteljstvu v znanje. 1. Tovariš Alojzij Urbančič bode vsem tovarišem in tovarišicam pojasnil zadeve radi petletnin potom domačih listov in Učiteljskega Tovariša, ko dobi vse akte od upravne sodnije. Na mnoga posemezna vprašanja ne more odgovarjati, ker bi mu to povzročilo ogromnega dela in nepotrebnega dopisovanja. Torej potrpljenje. Vse ob svojem času!

2. Od c. kr. okrajnega šolskega sveta smo z odlokom dne 7. decembra 1903, št. 2903. dobili sledeče:

Čislane mu predsedništvu učiteljskega društva za goriški okraj v Solkanu.

Na prošnjo z dne 2. t. m. št. 64., je dovolil c. kr. okrajni šolski svet v svoji seji dne 9. t. m., da so oni učitelji, ki se udeležijo nameravanega zaupnega učiteljskega shoda, dotični dan prosti pouka. — Vendar pa mora vsak učitelj nadomestiti v prvih sledečih drugače prostih dneh zanemarjeni šolski čas. Tudi se svetuje, naj bi se sklical shod, ako le mogoče, na šole prosti dan.

Slednje v ravnanje učiteljstvu našega okraja s priporočilom, da se svoječasno polnoštevilno odzovemo vabilu deželnega učiteljskega društva, da dokažemo stanovsko samozavest in solidarnost.

Odbor učit. društva za goriški okraj:

Alojzij Urbančič,
t. č. tajnik.

Tomaž Jug,
t. č. predsednik.

Književnost in umetnost.

„Zvonček“ ima v prvi številki tega leta tole vsebino:

1. Najdenka. E. Gangl. (Po narodnem motivu.) Legenda. 2. Novo leto. Borisov. Pesmi. 3. Breze. E. Gangl. Pesem. 4. O svetli sabljici in iskrem konjiču. E. Gangl. Povest s podobo. 5. Notranja gorkota naše zemlje. M. Pirc. Poučni spis. 6. Zimsko solnce. Osojski. Pesem. 7. Ivan Vajkard Valvazor. Makso Pirnat. Životopisna črtica s podobo. 8. Mlada stara mamica. Slika v barvotisku. 9. Palčki. Borisov. Pesem s sliko. 10. Iz La Fontainovih basni. Poslovenil Delimir Glažar. Basni. 11. Srce me boli. L. Černej. Pesem. 12. Mladi prirodzanec. Dr. S. Bevk. Poučni spis. 13. Pouk in zabava. Zastavica v podobah. Solovej. — Proti jetiki. — Cudak. — Kako se hrani ameriški milijonar? — Kuga med severnimi jeleni. — Strašna nesreča. — Ameriška jabolka. — Saharski cesar. — Jako prijetno. — Z volkom v jami. Dobrávec. — Narodni pregovori. 14. Otroško veselje pozimi. Podoba. 15. Prijateljem.

Vestnik.

Iz seje dež. šolskega sveta dne 17. dec. 1903. Imenovani so za nadučitelje: v Košani Ivan Grad iz Podrage, v Hrušici Jakob Cepuder, na Dovjem Fran Jeglič in v Koroški Beli Ivan Baraga. Za definitivno učiteljico v Pol-

hovem Gradcu je imenovana Amalija Slatnerjeva iz Žužemberka. Premeščeni so: nadučitelj Fran Skulj iz Tržiča kot učitelj na II. deško ljudsko šolo v Ljubljano, učitelj Karel Wider iz Tržiča kot stalni suplent v Ljubljano, Matilda Gebauerjeva iz Smarjete v Novo mesto in Josipina Kalinova iz Kostanjevice na dekliško ljudsko šolo v Ljubljano. Vpokojeni učitelj Gustav Grossmann je zopet stalno nastavljen in prideljen v službovanje ljudski šoli v Matenji vasi. Vpokojeni ste: nadučiteljica Emilija Guslova v Ljubljani in učiteljica Hedvika Rosinova v Novem mestu. — Družbi sv. Cirila in Metoda se je dovolilo, da sme osnovati na Savi pri Jesenicah otroški vrtec. Obravnavalo se je o raznih disciplinarnih zadevah, prošnjah in pritožbah ter o organizacijskem statutu za vadniške učitelje.

Cvetje s klerikalnega vrta. Nekaj dišečih rožic vam podajamo, ljubi bralci. Zatiskali smo si nos, ko smo jih trgali po gnojišču, ki žene smrdljivo svojo rast okolo »Slovenčevega« uredništva. Tamkaj so zacvetele dne 31. grudnia lanskega leta te-le krilate besede: »... Oni učiteljski produkt, ki se imenuje »U. Tov.« in je dokument gorostasne in prežalostne sirovosti umske zaostalosti, hvalite, kakor cigan pokvarjenega konja.« — Te pod škofovim blagoslovom vzklike besede veljajo vsem našim sotrudnikom širom slovenskega sveta, veljajo vsem tistim, ki nam dopisujejo s Češkega, iz Galicije, z Dunaja, s Hrvaškega, iz Srbije — vsem tem velja njih dišeče kadilo! — Da ni dr. Susteršič med katoliškimi vrtnarji zadnji, nam dokazuje njegove besede, ki jih je govoril na shodu v Ljubljani dne 3. t. m. Te se glase: »Mi ne odnehamo prej, dokler ne bo izvojevana volilna pravica. (Ne smete odnehati! Naprej!) Od tega nas ne odpravi tudi noben protestni shod liberalnega učiteljstva. Imenom cele katol.-narodne stranke jemljem na znanje, da so se liberalni učitelji na zadnjem svojem protestnem shodu izjavili, da ne dajo zadoščenja za psovke in da so edini z »Učiteljskim Tovarišem«, ki je nagromadil cele kupe takih psov. Ljudskim zahtevam se mora najprej zadostiti! Na tem stališču stojimo neomajno, in ljudstvo mora priti do veljave tudi v tistih zastopih, ki imajo govoriti o šoli. Dokler tej potrebi ne bo zadoščeno, toliko časa se ne bo razpravljalo o zboljšanju učiteljskih plač. Ljudstvo plačuje za šolstvo, a koliko ima ljudstvo pravice do šole? (»Nič!«) Birokrati odločujejo. Tisti, ki plačuje, mora tudi v teh zastopih imeti bremenu primerno pravico. Odslej bomo tudi zahtevali, da se tudi zastopniki v dež. šolski svet in v druge šolske zastope volijo po splošni in enaki volilni pravici. (Gromovito odobravanje.) — Ljudstvo mora tudi pri šoli dobiti besedo. To je moj odgovor na liberalni učiteljski shod. (Odobravanje.) In sedaj naj liberalni učitelji protestirajo vsak mesec! Drugi mesec naj se zopet na trebuh vležejo pred baronom Heinom (Smeh), tretji mesec naj gredo sline lizat dr. Tavčarju (Živahna veselost), četrti mesec naj se pa zmislijo kaj novih psov, ker dosedanje so že predolgočasne. Vedno pa se bomo borili za poštene učitelje in proti protekciji; vedno bomo zahtevali, da se dá prednost onim učiteljem, ki se v prvi vrsti brigajo za šolo.« — Seveda so tem besedam ploskale in ob njih od veselja poskakovale čestitljive device iz tobačne tvornice, ki so tvorile večino Šusteršičevega poslušalstva. Enako se druži z enakim, in po tem, kako izražajo ljudje svoje misli in svoja čuvstva, jih sodimo. S tem je tudi že izrečena naša sodba o dr. Susteršiču.

Boj proti zahtevam pristojbino - odmernega urada v Ljubljani. V zadnji številki »Uč. Tov.« sem obljubil poročati vam o »uspehu zažugane rubežni«, ki se je imela vršiti v šoli na Trebelnem. — Danes dodajem le še to, da je c. kr. okr. šol. svet na pritožbo krajnega šol. sveta na Trebelnem zoper davkarijo v Mokronogu odgovoril sledeče: »Krajnemu šolskemu svetu na Trebelnem z opazko nazaj, da se je notranje poročilo v daljno ravnanje vzelo na znanje in z naročilom, naj se dolg, da se izogne kr. šol. svet eksekucije, pravočasno poravnava. C. kr. okr. šol. svet v Krškem, 13. dec. 1903.

Orešek.«

Predsednik krajnega šolskega sveta na Trebelnem je plačal, in s tem je stvar končana.